

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027 (ÜPP SK)¹ 4. muudatustepaketi muudatusettepanekud

1. Sekkumise KK2.1 täiendamine veesäästu nõuetega

Sekkumises KK2.1 „Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks – tootlikud investeeringud“ täiendatakse taimlamajanduse arendamise toetatavat tegevust nõudega veesäästuks, juhul kui täiustatakse olemasolevaid niisutussüsteeme. Sekkumislehe punkti 9 alapunkti „Olemasolevate niisutussüsteemide täiustamisse tehtavate investeeringute puhul teave selle kohta, milline on nõutav võimalik veesääst protsentides väljendatuna“ uus sõnastus saab olema alljärgnev:

Kui ettevõtjale ei ole, arvestades tulevast, investeeringujärgset veetarbimist, veeseaduse kohane vee erikasutuse keskkonnaluba (veeluba) vajalik, siis veesäästunõuded ei rakendu.

Kui veeluba on vajalik, siis kehtivad järgmised nõuded:

Kui niisutuseks kasutatava veekogumi seisund on vee kogusega seotud põhjustel vähemalt hea ja pärast niisutusinvesteeringu tegemist taotleja senine niisutatav ala ei laiene, peab niisutussüsteemi investeeringu elluviimise tulemusena niisutussüsteemi veekasutus võrreldes senisega vähenema vähemalt 10%.

Kui niisutuseks kasutatava veekogumi seisund on vee kogusega seotud põhjustel vähem kui hea ja pärast niisutusinvesteeringu tegemist taotleja senine niisutatav ala ei laiene, peab niisutussüsteemi veekasutus võrreldes senisega vähenema vähemalt 50%. Kui niisutatud ala netopindala suureneb ja see mõjutab konkreetset põhja- või pinnaveekogumit, siis toetust saab kui veekogumi seisundi puhul ei ole asjakohases veemajanduskavas tehtud kindlaks, et see on vee kogusega seotud põhjustel vähem kui hea ning keskkonnamõju analüüs näitab, et niisutusinvesteeringul ei ole märkimisväärset negatiivset mõju keskkonnale, mille kohase keskkonnamõju analüüsi teeb Keskkonnaamet või see kiidetakse Keskkonnaameti poolt heaks.

Kui investeering tehakse vee kokkuhoiu saavutamiseks (niisutussüsteemi tehtav investeering), siis tehtav investeering peab tagama vähemalt 10% veesäästu. Kui investeering tehakse olemasolevate niisutusseadmete täiustamisse, mis mõjutavad veekogusid, mille seisund ei ole hea, peab investeering tagama vähemalt 50% veekasutuse tõhusa vähendamise.

Muudatuse eesmärgiks on viia sekkumisleht kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/2115, mille järgi tuleb olemasoleva niisutussüsteemi rekonstrueerimisel seada tingimused vee tõhusamaks kasutamiseks ning niisutatud ala netopindala laiendamisel ei tohi niisutusinvesteeringul olla märkimisväärset negatiivset mõju keskkonnale.

2. Sekkumises KK4 pinnavee kaitse toetuse ühikumäära muutmine

Sekkumises KK4 „Mulla- ja veekaitsetoetus“ suurendatakse pinnaveekaitse toetuse ühikumäära „Pinnaveekaitse toetus, kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast üle 20%“ (ühiksumma KK4.8). Kehtiv ühikumäär on 100 eurot hektari kohta aastas, muudatuse järgselt on ühikumäär 110 eurot hektari kohta aastas.

Toetuse nõuete täitmisel esineb taimekasvatuseettevõtetel, kus rohumaid on kuni 20%, põllukultuuride asemel maa kohustuseperioodi jooksul rohumana hoidmise, taimekaitsevahendite ja mineraalväetiste mittekasutamisega (söödaväärtuse kahanemine) tõttu arvestuslik saamata jäänud tulu ning rohumade rajamisest tekkiv lisakulu ja saamata jäänud tulu kokku keskmiselt 226,03 eur/ha, millest toetusega kompenseeritakse 97,33%. Sega- ja loomakasvatuseettevõtetel, kus rohumaid on üle 20%, kaasneb selle toetuse nõuete täitmisega saamata jäänud tulu ja lisakulu keskmiselt 154,67 eur/ha, millest toetusega

¹ Strateegiakava kehtiv terviktekst on leitav <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027>

kompenseeritakse 64,65%. Kuna saamatajäänud tulu ja lisakulu kompenseerimine 64,65% ulatuses ei ole taotlejatele atraktiivne, on asjakohane ühikumäära suurendada. Muudatuse tulemusel kompenseeritakse taotlejale saamatajäänud tulust ja lisakulust toetusega 71,12%.

3. Sekkumistes KK4, KK5, KK6, KK7 ja KK8 uute kohustuste pikkuse muutmine

Sekkumistesse KK4 „Mulla- ja veekaitsetoetus“, KK5 „Väärtusliku püsirohumaa säilitamise toetus“, KK6 „Pärandniidu hooldamise toetus“, KK7 „Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus“ ja KK8 „Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“ lisatakse säte, et alates 2026. aastast võetavate uute kohustuste puhul on kohustuse pikkuseks kolm kalendriaastat. Samuti lisatakse sekkumistesse KK4, KK5 ja KK6 säte, et kui kehtivat 5-aastast kohustust soovitakse alates 2026. aastast suurendada suuremas mahu, algab taotlejal uus 3-aastane kohustus. Lisaks täiendatakse sekkumistes KK4 ja KK6 koolitusel osalemise nõuet sättega, mille kohaselt loetakse juhul, kui taotleja või tema esindaja on koolituse käimasoleva ÜPP strateegiakava perioodi jooksul korra läbinud, nõue täidetuks ka strateegiakava perioodil võetud kohustuste puhul.

Kehtivate reeglite kohaselt on kohustuseperioodi pikkuseks viis aastat. Kõigi nimetatud sekkumiste puhul on ühelt poolt eesmärgiks võimaldada uutel taotlejatel sekkumistega liituda ning suurendada kehtivaid kohustusi piiranguteta, ent samas ka tagada, et uued kohustused ei kanduks kaugemale 2029. aastast, mis on nn n+2 reegli kohaselt viimane aasta, mil nende kohta on võimalik maksta ÜPP SK raames toetust. Sekkumise KK5 puhul tuleb arvestada, et väärtuslike püsirohumaid inventeeritakse järjest juurde ning on väga oluline võtta nad pärast inventeerimist õigete võtetega hooldusesse. Perioodil 2023–2027 on plaanis inventeerida 27 000 ha püsirohumaid, et teha kindlaks, kas tegemist on väärtuslike püsirohumaadega. 2024. a lõpuks oli inventeeritud veidi üle 6000 ha püsirohumaid, millest enamik hinnati ekspertide poolt väärtuslikeks püsirohumaadeks. Ka sekkumise KK6 puhul tuleb arvestada, et pärandniite taastatakse järjest juurde ning on väga oluline võtta nad pärast taastamist hooldusesse.

4. Muudatus sekkumises ÖK1 aiakultuuride kasvatamise puhul mullaproovide võtmise nõudes

Hetkel peab taotleja sekkumises ÖK1 „Kliima- ja keskkonnakava: keskkonnasõbralik majandamine“, kui taotleja kasvatab puuvilja- ja marjakultuure, maasikat, köögivilja ning ravim- ja maitsetaimi (edaspidi *aiakultuurid*), korraldama mullaproovide võtmise arvestusega, et iga kuni kolme hektari taotletud aiakultuuride aluse maa kohta on võetud üks mullaproov, millest on lisaks põhielementidele määratud taimedele omastatava magneesiumi, kaltsiumi, vase, mangaani ja boori sisaldus. Kehtiva sõnastuse kohaselt peab taotleja aiakultuuride kasvatamise korral mikroelemendid määrama ka siis, kui neid kultuure kasvatatakse vähemalt 0,01 ha. See tähendab, et sõltumata aiakultuuride kasvupinnast on taotlejal kohustus mikroelemendid määrata. Samas saab kõrgema ühikumääraga toetust aiakultuuride kasvatamise eest üksnes siis, kui neid kultuure kasvatatakse kokku vähemalt 0,3 ha. Seetõttu lisatakse muudatusena nõudele täiendus, et mullaproovist tuleb mikroelemendid määrata siis, kui aiakultuure kasvatatakse kokku minimaalselt 0,3 ha.

Muudatus tehakse taotlejate halduskoormuse vähendamiseks, senised taotlemised on näidanud, et aiakultuuride kasvatajate jaoks on see nõue koormav.

5. Sekkumises ÖK1 haljasväetiskultuuride kasvatamise lisatoetuse sihtgrupi laiendamine

Sekkumises ÖK1 „Kliima- ja keskkonnakava: keskkonnasõbralik majandamine“ laiendatakse haljasväetiskultuuri kasvatamise lisatoetuse saamise võimalust ka kartulikasvatajatele.

Kui kartuli kasvatamisel kasutatakse eelviljadena haljasväetiskultuure, mis rikastavad mulda vajalike toitainetega, võiks see vähendada vajadust sünteetiliste väetiste järele. Tugev ja terve taim suudab paremini trotsida taimekahjureid- ja haigusi, mistõttu võiks väheneda vajadus sünteetiliste taimekaitsevahendite järele.

6. Muudatus sekkumises ÖK1 vahekultuuride kasvatamise lisatoetuses

Sekkumises ÖK1 „Kliima- ja keskkonnakava: keskkonnasõbralik majandamine“ eemaldatakse vahekultuuride kasvatamise lisategevuse puhul kuupäevalised nõuded, s.t vahekultuuride külvile seatud hilisem kuupäev 1. september ja vahekultuuride kasvatamisele seatud kuupäev 1. november.

Eesmärgiks on pakkuda paindlikkust. Vajadus paindlikkuse järele on kahetine – ühest küljest ei jõua taotlejad enne 1. septembrit vahekultuure külvata, sest ei jõuta enne põhikultuure koristada, kuna tegemist on hooaja ühe kiirema perioodiga. Seetõttu jõuavad osad taotlejad teha vahekultuuride külvi alles septembri alguses, mis tähendab, et kui taotleja ei jõua vahekultuuri külvata enne 1. septembrit, saab ta vahekultuuride lisategevuse nõude rikkumise eest hindamismaatriksi alusel toetussumma vähenduse. Teisest küljest on probleem siis, kui soodne sügis on vahekultuuride kasvu soodustanud nõnda, et vahekultuurid hakkavad moodustama seemneid. Selleks, et järgmise aasta põhikultuuris ei jääks vahekultuur domineerima, on kasulik see enne kevadist põhikultuuri külvi sisse künda või tähendab domineeriv vahekultuur põhikultuuri herbitsiidi kasutamise täiendavat vajadust. Igal juhul tähendab kevadel põhikultuuris vahekultuuri tõrjumine taotleja jaoks täiendavat kulu ja keskkonnakoormust.

7. Vahendite ümbertõstmine sekkumiste 1.11, 3.1.1 ja 7.2 vahel

Sekkumise 1.11 „Loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel kaotatud põllumajandusliku potentsiaali taastamise ja ennetustegevuste toetus“ avaliku sektori kogueelarvet suurendatakse 1 500 000 euro võrra sekkumiste 3.1.1 „Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse“ (750 000 euro ulatuses) ja 7.2 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine“ (750 000 euro ulatuses) avaliku sektori kogueelarvete arvelt.

Hetkel levib Kesk-Euroopas suure majandusliku kahjuga loomataud, suu- ja sõrataud, samuti levib Eestis sigade Aafrika katk, millede ennetamiseks on loomakasvatusektoril vaja teha täiendavaid investeeringuid. Sekkumise tugevdamine täiendavate vahenditega aitab vähendada tõenäosust, et suu- ja sõrataud tabab mõnda Eesti loomakasvatustevõtet või et sigade Aafrika katku levik laieneb ning ohustab loomakasvatustevõtete jätkusuutlikkust ja laiemalt Eesti toidutootmise järjepidevust ja toidujulgeolekut.

8. Vahendite ümbertõstmine sekkumiste 1.9.1 ja 1.9.3 vahel

Sekkumise 1.9.3 „Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (erateed) kaasajastamisse“ avaliku sektori kogueelarvet suurendatakse 2 090 720 euro võrra sekkumise 1.9.1 „Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (kuivendus- ja veerežiimi kahepoolsed reguleerimissüsteemid) kaasajastamisse erasektori poolt“ avaliku sektori kogueelarve arvelt. Sekkumises 1.9.1 pärinevad ümbertõstetavad vahendid maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu tegevuselt, rahastamiskavas 2029. aastale planeeritud vahenditest.

Sekkumise 1.9.1 taotlusvoor toimus kavandatud 2024. a asemel hiljem, 2025. aastal ning taotlusi laekus vaid ca 1,11 mln euro eest (eelarve oli 5 mln eurot). Sekkumise 1.9.3 2024. a detsembris toimunud taotlusvoorus taotleti toetust aga eeldatust rohkem, ca 472 000 eurot (eelarve oli 225 000 eurot). Seetõttu on asjakohane suunata sekkumises 1.9.1 kasutamata jäänud ning eeldatavasti tulevikus ka kasutamata jäävad vahendid sekkumisse 1.9.3, mille vastu on olnud taotlejatel kavandatust tunduvalt suurem huvi.

9. Sekkumiste 1.9.1 ja 1.9.2 abikõlblike tegevuste ja kulude täiendamine

Sekkumistes 1.9.1 „Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (kuivendus- ja veerežiimi kahepoolsed reguleerimissüsteemid) kaasajastamisse erasektori poolt“ ja 1.9.2 „Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (kuivendussüsteemid) kaasajastamisse – avaliku sektori investeeringud“ muudetakse abikõlblikuks seiretehnika transportimise tehnika soetamine.

Seiretehnika transportimiseks vajalikuks tehnikaks on näiteks mobiilsed seirejaamad, spetsiaalselt seiretehnikaks kohandatud sõidukid, millesse paigutatakse mõõteriistad ja seire läbiviimiseks vajalik tehnika, nt paadid, et pääseda eesvoolule. Üldjuhul on vaja transpordivahendeid ümber ehitada, et asju saaks turvaliselt ja töötingimustele vastavalt transportida ja kasutada. See aitab kasutada seiretehnikat maaparanduse seireks eesmärgipärasemalt.

10. Erateele kohalduvate nõuete leevendamine sekkumises 1.9.3

Sekkumises 1.9.3 „Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (erateed) kaasajastamisse“ eemaldatakse senine eratee kandevõime nõue, mille kohaselt sai toetust taotleda üksnes eratee kohta, mille kandevõime on 60–79 MPa (III ja IV järgu tee).

Sekkumise rakendamisel on ilmnunud, et täiendavate piirangute kehtestamine tee kandevõimele on koormav nii taotlejale kui toetuse menetlejatele (kandevõime kontrollimine on kallis lisategevus, mille kasutegur on väike). Taotlejatel on huvi erinevate kandevõimega teede järele ning seda peaks soodustama ja mitte toetuse tingimustega piirama. Piisav on see, kui juurdepääsuteed ehitatakse maaparandusseaduse alusel kehtestatud maaeluministri 6. mai 2019. a määruses nr 45 „Maaparandussüsteemi projekteerimismid” sätestatud nõuete kohaselt. Selle määruse kohase juurdepääsutee ehitamine tagab tee piisava kvaliteedi ja vastupidavuse. Samuti jääb kehtima nõue, et ühel taotlejal on erateede ehituseks võimalik saada toetust maksimaalselt 60 000 eurot programmiperioodil. Seega, kui taotlejal on vajadus ehitada suurema kandevõimega teed, siis see võimalus on tal endiselt, suurendades vastavalt võimalustele ja vajadusele omafinantseeringut.

11. Sekkumise 2.1.1 täiendamine uue ühikuhinnaga

Sekkumisse 2.1.1 „Mesindussektori sekkumine 1 – mesinike teadmiste ja oskuste parandamine ning tehniline abi” lisatakse võimalus uueks ühikuhinnaks usaldusmesinike kaugnõustamise teenuse osutamisega seotud kulude hüvitamiseks (ühikuhind ise sätestatakse rakendusmääruses). Muudatuse tulemusel suurendab sekkumise rakendamise paindlikkus ja kasutada olevate toetusvahendite kasutamise tõhusus.

12. Sekkumise 7.2 täiendamine alustamise määratlusega

Sekkumist 7.2 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine” täiendatakse põllumajandusliku tegevusega alustamise määratlusega (aluseks Eesti maaelu arengukava 2014–2020 vastav määratlus). Määratluse kohaselt ei loeta põllumajandusliku tegevusega alustamiseks seda, kui taotleja on tegutsenud põllumajandusliku majapidamise juhina kauem kui 24 kuud ja ta vastab järgmistele tingimustele: 1) FIE omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu on olnud igal majandusaastal alla 10 000 euro; 2) FIE või äriühingu osanik või aktsionär või juhatuse liige omas äriühingus osalust ajal, mil äriühingu omatoodetud põllumajanduslike toodete aastane müügitulu oli alla 10 000 euro, sealjuures ei arvestata FIE või äriühingu osaniku või aktsionäri või juhatuse liikme sellist äriühingus osalemist, millega ta ei saanud otseselt ega kaudselt oluliselt mõjutada selle äriühingu tegevust.

Kuna sekkumise 7.2 raames antakse toetust põllumajandusliku tegevusega alustamiseks, siis on oluline kehtestada kriteeriumid, mis juhul loetakse, et põllumajandusliku tegevusega on alustatud. Muudatuse vajadus tuleneb sellest, et oleks põhjendamatult lugeda olukorda, kus taotleja on tootnud omatarbeks tooteid, mida on müünud marginaalses koguses, kohe põllumajandusliku tegevusega alustamiseks. Ka eelmisel programmiperioodil oli sätestatud, mida loetakse esmakordselt põllumajandusliku tegevusega alustamiseks ning selle praktikaga jätkatakse ka käesoleval programmiperioodil. Muudatus loob õigusselguse, kes saavad toetust taotleda ning mis juhul on põllumajandusliku tegevusega juba alustatud. Samuti loob tehtav muudatus suurema kooskõla erinevate põllumajandustootjatele suunatud sekkumiste vahel, eelkõige sekkumisega 2.5 „Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine”, kus on toodud, keda loetakse tegutsevaks põllumajandustootjaks ning kus omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu lävend on samuti 10 000 eurot.

13. Sekkumises 7.2 toetuse väljamaksmise tingimuste täpsustamine

Sekkumist 7.2 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine” täiendatakse sättega, mille kohaselt makstakse toetus (mille maksimumsumma on 100 000 eurot strateegiakava perioodil) toetusesaajale välja kahes osas, millest esimene osa moodustab 75% ja teine osa 25% saadavast toetusest. Ka eelmisel programmiperioodil oli sätestatud toetuse kahes osas maksmine. Toetuse kahes osas maksmine on seotud vahe-eesmärkide täitmisega: esimene toetuse osa (75%) makstakse välja määruse (EL) 2021/2115 artikli 75 lõikes 3 viidatud nõuetekohase äriplaani esitamise eest, teine osa makstakse välja kui äriplaanis toodud eesmärgid saavutatakse, sh omandatakse nõutud haridus või töökogemus. Et maandada riski, et haridust või töökogemust ei omandata ning äriplaanis sätestatud eesmärki ei saavutata, kuid toetus on juba välja makstud, siis on asjakohane ka käesolevaks programmiperioodiks sätestada toetuse kahes osas maksmine. Muudatus vähendab avaliku sektori vahendite mittesihipärase kasutamise riski.

14. Sekkumises 7.2 eelistuse eemaldamine

Sekkumises 7.2 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine“ eemaldatakse taotluste hindamist käsitlevast osast kriteerium, mille kohaselt eelistatakse neid taotlejaid, kes äriplaani kohaselt teevad investeeringuid materiaalsesse varasse suuremas mahus.

Olenemata sellest, kui suures mahus tehakse investeeringuid materiaalsesse varasse, on äärmiselt oluline äriplaani kvaliteet (realistlikkus, tulemuste saavutatavus, põhjalikkus), millest tulenevalt pannakse edaspidi hindamisel rõhku just äriplaani kvaliteedi hindamisele. Seega, mida lähimõeldum ja realistlikum on äriplaani, seda suurem on tõenäosus, et äriplaanis kavandatud eesmärgid ka saavutatakse, olenemata sellest kui suures mahus kavandati investeeringuid materiaalsesse varasse. Muudatuse tulemusel suureneb sekkumise rakendamise tõhusus, sest hinnatakse just äriplaani kvaliteeti, mitte seda, milleks toetust kasutatakse.

15. Sekkumisse 7.2 ajapikenduse võimaluse lisamine

Sekkumist 7.2 „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine“ täiendatakse võimalusega anda ajapikendus (36 kuud taotluse rahuldamise otsuse tegemisest) vastamaks noore põllumajandustootja mõistele ehk põllumajandusliku töökogemuse, põllumajanduslase hariduse ja põllumajanduslike kutseoskuste omandamiseks.

Sekkumise 7.2 raames antakse toetust põllumajandusliku tegevusega alustamiseks, kuid põllumajanduslik töökogemus saadakse sageli just oma ettevõtte käivitamisega. Samuti võib hariduse omandamine võtta noortel oluliselt rohkem aega kui esialgselt kavandatud. Seetõttu ongi mõistlik anda noortele (taotluse esitamise ajal kuni 40-aastastele füüsilistele isikutele) aega vajaliku töökogemuse ja hariduse omandamiseks. Ka eelmisel programmiperioodil oli sätestatud paindlikkus (36 kuud) põllumajandusliku töökogemuse, põllumajanduslase hariduse ja põllumajanduslike kutseoskuste omandamiseks, mida noored/toetuse taotlejad ka aktiivselt kasutasid. Muudatusel on positiivne mõju toetuse taotlejatele, sest see loob paindlikkuse vajaliku töökogemuse ja hariduse omandamiseks, samuti aitab muudatus kaasa põlvkondade vahetuse soodustamisele.

16. Sekkumise 8.1 sihtrühma laiendamine

Sekkumise 8.1 „Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks“ sihtrühmaks olid seni ainult väikeettevõtjad, sealhulgas mikroettevõtjad. Edaspidi on sekkumise sihtrühmaks maapiirkonnas tegutsevad ettevõtjad sõltumata nende suurusest ning maapiirkonnas tegutsevad sihtasutused.

Sekkumise eesmärk uute töökohtade loomine maapiirkonnas. Seni kuulusid sekkumise sihtrühma ainult väikeettevõtjad ja mikroettevõtjad. Samas on uute töökohtade loomise potentsiaal märkimisväärne ka maapiirkonnas tegutsevatel suurematel ettevõtetel ja ka sihtasutustel. Seni oli keskmise suurusega ettevõtetel võimalik saada ainult tagastatavat abi. Muudatusega tehakse tagastamatu abi toetuse saajate sihtrühm sarnasemaks tagastatava abi toetusesaajate sihtrühmaga (nüüd on väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatel võimalik saada nii tagastamatut kui tagastatavat abi), avardades sellega ettevõtjate võimalusi toetuse kasutamiseks töökohtade loomisel maapiirkonda.

17. Sekkumise 8.1 maksimaalse toetuse määra muutmine

Sekkumises 8.1 „Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks“ tõstetakse tagastamatu abi toetuse määr määruse (EL) 2021/2115 artikli 73 lõikes 4 toodud üldise maksimaalse määrani, milleks on 65% rahastamiskõlblikest kuludest. Muudatusega võimaldatakse ettevõtjatel saada tagastamatu abi korral sarnaselt tagastatava abiga toetust maksimaalselt 65% ulatuses rahastamiskõlblikest kuludest.

Seoses majanduskeskkonnas viimastel aastatel toimunud muudatustega ja kasvanud majandusliku ebakindlusega vajavad ettevõtjad suuremat motivatsiooni investeeringute tegemisel ja seda eelkõige selliste investeeringute tegemisel, mis tooksid kaasa uute töökohtade loomise maapiirkonnas. Suurem toetusmäär aitab oluliselt kaasa investeeringute tegemisele.

18. Sekkumise 8.2 kirjelduse täpsustamine taristuinvesteeringute osas

Sekkumise 8.2 „Investeeringud ettevõtluskeskkonna arendamiseks maapiirkonnas“ kirjeldusse lisatakse selgitav tekstilõik: „Selleks võib olla kohaliku ettevõtlustaristu korrastamine, mis võimaldab maapiirkonnas tegutsevatel ettevõtjatel kõrvaldada kitsaskohad muu hulgas näiteks ettevõtjate majandustegevuseks vajaliku kohaliku interneti-, elektri-, vee- või kanalisatsioonitaristu osas.“

Muudatus on selgitavat laadi ja selle eesmärk on tagada ühetaoline arusaam, et sekkumise rakendamisel arvestatakse ettevõtjate vajadusi kasutada oma konkurentsivõime tõstmiseks sekkumise võimalusi kohaliku ettevõtlustaristu korrastamisesse investeeringute tegemisel.

19. Sekkumises 9.2 hobuste arvestamise muutmine

Sekkumises 9.2 „Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus“ on edaspidi kavas maksta toetust kohustuseaastal taotleja peetavate loomade, kelle kohta on andmed kantud põllumajandusloomade registrisse, keskmise arvu alusel lisaks mahepõllumajanduslikult peetavatele veistele, lammastele ja kitsedele ka mahepõllumajanduslikult peetavate hobuste puhul.

Muudatuse eesmärk on ühtlustada põllumajandusloomade registrisse kantud loomade arvestamine mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetuse saamiseks. Mahepõllumajanduslikult peetavate hobuste puhul on seni võetud arvesse taotleja poolt kohustuseaastal peetavate nende hobuste arv, kelle andmed on kantud mahepõllumajanduse registrisse. Tänu põllumajandusloomade registri arendustele on edaspidi võimalik maksta ka mahepõllumajanduslikult peetavate hobuste pidamise eest toetust aasta keskmise loomade arvu alusel. Seega ei sõltu toetuse suurus pärast muudatust enam Põllumajandus- ja Toiduameti kontrollipäeval ettevõttes kohapeal tuvastatud hobuste arvust, vaid põllumajandusloomade registrisse kantud hobuste aasta keskmisest arvust.

20. Tulemusnäitaja R.6 sihttaseme väärtuse korrigeerimine

Tulemusnäitaja R.6 Toetuse ümberjaotamine väiksematele põllumajandusettevõtetele (*Keskmisest väiksema suurusega rahastamiskõlblikele põllumajandusettevõtetele antava täiendava otsetoetuse protsent hektari kohta (võrreldes keskmisega)*) senine sihtväärtus 112,53% asendatakse uue sihtväärtusega, milleks on 93,75%.

Praegune R.6 väärtus 112,53% on saadud 2021. a taotlemise andmete ja 2023. a eelarve andmete põhjal. Võttes arvesse tegelikke 2023. a taotlemise andmeid ja 2023. a kinnitatud eelarvet, kujuneb R.6 väärtuseks 93,75%.

21. Tulemusnäitaja R.30 väärtuste korrigeerimine

Korrigeeritakse tulemusnäitaja R.30 Metsa säästva majandamise toetamine (*Metsade kaitset ja ökosüsteemi teenuste majandamist toetavate kohustustega seotud metsamaa osakaal*) väärtusi aastateks 2026–2028.

Tulemusnäitajasse R.30 panustab sekkumine KK9 „Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades“, milles 2024. a sügisel tehtud muudatusega suurendati sekkumise avaliku sektori kogueelarvet 3 000 000 euro võrra. Eelarve suurendamine võimaldas suurendada ka toetusega hõlmatud pindala. Aastate 2026–2028 senised väärtused 2,63%, 2,62% ja 2,62%, mis põhinesid vastavalt 67 838 ha, 67 752 ha ja 67 757 ha suurusel toetusega hõlmatud pindalal, asendatakse kõigi kolme aasta puhul väärtusega 2,68%, mis põhineb kõigi kolme aasta puhul 69 088 ha suurusel toetusega hõlmatud pindalal.